

Çağ Üniversitesi Sürdürülebilirlik Ofisi 2024–2025 Faaliyet Raporu

Giriş: Kurumsal Sürdürülebilirlik Vizyonu ve Stratejik Hedefler

Çağ Üniversitesi, sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek, çevreye duyarlı bir kampüs oluşturmak ve toplumsal sorumluluk bilinciyle hareket etmek hedefini kurumsal düzeyde benimsemiştir. Bu kapsamda 2024 yılında üniversite genelinde Sürdürülebilirlik Politikası oluşturulmuş ve 22 Kasım 2024 tarihinde yayımlanmıştır. Söz konusu politika, enerji tüketimini azaltmak, atık yönetimini iyileştirmek, su tasarrufu sağlamak, biyolojik çeşitliliği korumak, sürdürülebilirlik konusunda eğitimler yoluyla farkındalığı artırmak ve paydaşlarla iş birliğini geliştirmek gibi somut hedefler ortaya koymaktadır. Bu politikayla birlikte üniversitenin sürdürülebilirlik yönetişimi kurumsal bir çerçeveye oturtulmuş ve tüm birimlerin bu hedefler doğrultusunda ortak bir vizyon etrafında buluşması sağlanmıştır.

Sürdürülebilirlik Ofisi, üniversitenin bu kurumsal vizyonunu hayata geçirmek üzere stratejik bir birim olarak yapılandırılmıştır. Ofisin belirlediği vizyon, *üniversitemizi sürdürülebilirlik odaklı dönüşümde bölgesel bir referans merkezi hâline getirmek* şeklinde ifade edilmektedir. Bu vizyon, Çağ Üniversitesi'nin bulunduğu bölgede ve yükseköğretim ortamında sürdürülebilirlik alanında öncü ve örnek bir kurum olma hedefini yansıtmaktadır. Misyon olarak ise *sürdürülebilirliği yönetim organlarına, araştırma faaliyetlerine ve eğitime temel bir ilke olarak entegre etmek; kampüs yaşamında çevresel, sosyal ve yönetim boyutlarını bütüncül bir yaklaşımla geliştirmek* benimsenmiştir. Bu misyon, üniversitenin idari süreçlerinden akademik çalışmalarına ve kampüs yaşamına kadar her boyutta sürdürülebilirlik ilkelerinin entegre edilmesini hedefler. Kurumsal sürdürülebilirlik vizyonu ve misyonu, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) ile de uyumludur. Nitekim 2024 yılı başında üniversite iç ve dış paydaşlarının katılımıyla yapılan değerlendirmeler sonucunda Çağ Üniversitesi'nin öncelikli SKA hedefleri belirlenmiş ve Senato kararıyla onaylanarak üniversitenin sürdürülebilirlik sayfalarında yayınlanmıştır. Bu adım, üniversitenin küresel sürdürülebilirlik gündemiyle entegre stratejik hedeflere sahip olduğunu göstermektedir.

Bu rapor, Çağ Üniversitesi Sürdürülebilirlik Ofisi'nin 2024–2025 döneminde yürüttüğü faaliyetleri ve elde edilen çıktılarını akademik ve stratejik bir bakış açısıyla değerlendirmektedir. Aşağıda, ofisin misyonu ve yetki alanları, idari yapısı, söz konusu dönemde gerçekleştirilen başlıca faaliyetler, performans göstergelerinin analizi, kurumsal kapasitenin değerlendirilmesi ve gelecek döneme yönelik öneriler, ilgili başlıklar altında sunulmaktadır. Bu sayede, üniversitemizin sürdürülebilirlik çalışmalarının mevcut durumu kapsamlı bir şekilde ortaya konacak ve stratejik gelişim alanları vurgulanacaktır.

Misyon, Vizyon, Yetki ve Sorumluluklar

Misyon ve Vizyonun Akademik Perspektiften Sunumu

Sürdürülebilirlik Ofisi'nin misyonu ve vizyonu, üniversitenin stratejik planlamasına yön veren temel ilkeler olarak tanımlanmıştır. Misyon, yukarıda belirtildiği gibi, üniversitede sürdürülebilirliği yönetim, eğitim ve araştırma süreçlerine temel ilke olarak entegre etmeye odaklanır. Bu kapsamda ofis, çevresel, sosyal ve yönetim boyutlarını kampüs yaşamının her alanında geliştirmeyi amaçlamaktadır. Misyon ifadesi, sürdürülebilirliğin yalnızca çevresel değil aynı zamanda toplumsal ve kurumsal yönetişimle ilgili boyutlarını da kapsayacak şekilde

bütüncül bir yaklaşımı vurgular. Akademik bakış açısıyla değerlendirildiğinde, bu misyon üniversitenin eğitim müfredatına sürdürülebilirlik içeriklerinin entegre edilmesini, araştırma gündeminde sürdürülebilirlik temalarının önceliklendirilmesini ve idari karar mekanizmalarında sürdürülebilirlik kriterlerinin gözetilmesini gerektirmektedir. Nitekim 2025 yılında akademik personele yönelik gerçekleştirilen bir eğitim programında, üniversitemizin sürdürülebilir kalkınma amaçlarının eğitim-öğretim süreçleri ile bireysel akademik çalışmalara entegrasyonu konusunda bilgilendirme yapılması, misyonun uygulamadaki yansımaya bir örnek teşkil etmektedir. Bu tür eğitim ve farkındalık faaliyetleri, misyon doğrultusunda üniversite genelinde kapasite geliştirmeye hizmet etmektedir.

Ofisin vizyonu ise üniversitenin sürdürülebilirlik alanındaki dönüşümünde “*bölgesel bir referans merkezi*” olma hedefini ortaya koymaktadır. Bu vizyon, Çağ Üniversitesi’nin bulunduğu coğrafi bölge ve yükseköğretim sektörü içinde sürdürülebilirlik uygulamalarında öncü bir rol üstlenmesini hedefler. Stratejik açıdan bakıldığında, bölgesel referans merkezi vizyonu üniversitenin bilgi ve deneyimlerini bölgedeki diğer kurumlarla paylaşmasını, ortak projeler ve iş birlikleriyle etki alanını genişletmesini gerektirir. Gerçekten de üniversitemiz halihazırda ulusal ve uluslararası platformlarda görünürlüğünü artırmaya başlamıştır. Örneğin, UI GreenMetric 2024 sürdürülebilir kampüs sıralamasında dünyada 702. sıraya yükselerek önceki yıllara göre kayda değer bir ilerleme göstermiştir (2022’de 830. ve 2023’te 747. sıradaydı). Bu tür dış paydaş değerlendirmeleri, ofisimizin vizyon doğrultusunda kurumsal performansının geliştiğine dair önemli bir gösterge sunmaktadır. Ayrıca üniversitemizin BM Sorumlu Yönetim Eğitimi İlkeleri (UN PRME) inisiyatifine üye olması ve düzenli raporlama yapması, sürdürülebilirlik alanında uluslararası normlarla uyumlu ilerlediğinin bir başka göstergesidir.

Yetki ve Sorumluluklar

Çağ Üniversitesi Sürdürülebilirlik Ofisi’nin yetki, görev ve sorumlulukları üniversitenin ilgili yönergesi ve politikalarıyla belirlenmiştir. Ofisin temel sorumluluk alanları, hem stratejik planlama ve koordinasyon hem de eğitim, araştırma ve uygulama boyutlarını kapsamaktadır. Aşağıda ofisin başlıca görev alanları özetlenmiştir.

- **Eğitim ve Farkındalık Faaliyetleri:** Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) odağında eğitim programları düzenlemek, farkındalık artırıcı etkinlikler gerçekleştirmek ve toplumsal katkı projeleri yürütmek ofisin bir diğer önemli sorumluluğudur. Bu görev kapsamında ofis, hem üniversite içinde öğrenci ve personele yönelik seminerler, atölye çalışmaları ve sertifika programları organize etmekte hem de toplum genelinde çevre ve sürdürülebilirlik bilincini geliştirecek faaliyetlere destek vermektedir.
- **İş Birliği ve Proje Geliştirme:** Ofis, sürdürülebilirlik ile ilgili konularda ulusal ve uluslararası paydaşlarla iş birliği yapmak, proje geliştirmek ve bunların raporlamasını gerçekleştirmek ile görevlidir. Bu bağlamda kamu kurumları, belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası organizasyonlar ile ortak çalışmalar yürütülmektedir. 2024–2025 döneminde, Birleşmiş Milletler Eğitim ve Araştırma Enstitüsü (UNITAR) ile bir iş birliği mutabakatı (MoU) imzalanması bu çabalara örnek verilebilir. Söz konusu anlaşma, sürdürülebilir eğitim ve yenilikçi teknolojiler alanında uzun vadeli bir ortaklığı tesis etmiş ve üniversitemizin uluslararası düzeyde ağlarını genişletmesine katkı sağlamıştır. Yine aynı dönemde Times Higher Education tarafından İstanbul’da düzenlenen Küresel Sürdürülebilir Kalkınma Kongresi 2025’de üniversitemizin temsil edilmesi, global

sürdürülebilirlik platformlarında aktif rol alındığını göstermektedir. Bu tür etkin katılım ve iş birlikleri, ofisin hem üniversite vizyonuna uygun projeler geliştirmesini hem de dış paydaşlarla ortak değer yaratılmasını sağlamaktadır.

- **Kampüs Operasyonlarının Sürdürülebilir Yönetimi:** Sürdürülebilir kampüs hedefi doğrultusunda, üniversitenin günlük idari ve operasyonel faaliyetlerine sürdürülebilirlik prensiplerinin entegre edilmesi ofisin görev alanındadır. Bu çerçevede ofis, kampüs ekolojik ayak izini azaltmak amacıyla enerji verimliliği, su tasarrufu ve atık azaltma stratejilerinin uygulanmasında ilgili birimler arasında koordinasyonu sağlamaktadır. Örneğin, atıkların kaynağında ayrıştırılması ve geri dönüşüm oranının artırılması için kampüs içerisindeki çöp ayrıştırma sistemleri genişletilmiş ve sıfır atık yönetim planı oluşturulmaya başlanmıştır.
- **Veri Toplama ve Raporlama:** Üniversite genelinde sürdürülebilirlik performans göstergelerinin düzenli olarak toplanması, izlenmesi ve yıllık olarak raporlanması da ofisin sorumlulukları arasındadır. Sürdürülebilirlik Ofisi, farklı birimlerden gelen verileri standart hale getirerek kurumsal sürdürülebilirlik göstergelerini takip etmektedir. 2024–2025 döneminde bu amaçla tüm fakülte ve idari birimlerle koordineli bir şekilde veri toplama şablonları oluşturulmuş ve deneme verileri derlenmeye başlanmıştır.

İdari Yapı ve Altyapı Bilgileri

Organizasyonel Yapılanma: Sürdürülebilirlik Ofisi, yönetim hiyerarşisi içinde Rektörlüğe bağlı bir koordinatörlük olarak konumlandırılmıştır. Ofisin en üst yöneticisi olan *Sürdürülebilirlik Koordinatörü*, doğrudan Rektör'e bağlı çalışmakta ve üniversitenin en üst düzey karar mekanizmalarıyla sürekli iletişim halinde bulunmaktadır. Ofis bünyesinde, farklı akademik ve idari birimleri temsil eden bir danışma kurulu veya iletişim ağı oluşturulmuştur. Bu yapı sayesinde, sürdürülebilirlikle ilgili kararlar ve girişimler üniversitenin tüm birimlerine yaygınlaştırılmakta ve geri bildirim mekanizmaları işletilmektedir. İdari yapılanma, yatay bir koordinasyon esasıyla esnek tutulmuş; Kalite Koordinatörlüğü, Ar-Ge Koordinatörlüğü, Toplumsal Katkı Koordinatörlüğü gibi ilgili diğer birimlerle yakın iş birliği içinde çalışılmaktadır. Bu sayede ofis, sürdürülebilirlik çalışmalarını kurumsal işleyişin geneline entegre edebilmektedir.

Fiziksel ve Dijital Altyapı: 2024–2025 döneminde ofis, pek çok etkinliğini kampüste yüz yüze gerçekleştirmekle birlikte, dijital iletişim kanallarını da etkin biçimde kullanmıştır. Üniversitenin resmî web sitesi altında yer alan Sürdürülebilirlik sayfaları, ofisin faaliyetleri, duyuruları ve bilgilendirici içerikleri paylaşmak üzere sürekli güncellenmiştir. Özellikle SKA'larla ilgili alt sayfalar 2025 yılında zenginleştirilerek hem Türkçe hem İngilizce içeriklerle kamuoyuna sunulmuştur. Ofis ayrıca uzaktan katılımlı toplantılar, webinarlar ve çevrimiçi eğitimler için üniversitenin sahip olduğu video konferans platformlarını etkin bir şekilde kullanarak geniş kitlelere ulaşmıştır.

İnsan Kaynakları ve Paydaşlar: Sürdürülebilirlik Ofisi'nin insan kaynağı yapısı, çekirdek bir koordinasyon ekibi ile geniş bir paydaş ağının bileşiminden oluşmaktadır. Ofis bünyesinde tam zamanlı olarak görev yapan bir Koordinatör bulunmaktadır. Koordinatörün yanında, her fakülte veya ilgili idari birimden atanan sürdürülebilirlik temsilcileri ofisin genişletilmiş çalışma ekibini oluşturmaktadır. Bu temsilciler, kendi birimlerindeki sürdürülebilirlik uygulamalarını takip edip

ofise raporlamakta, aynı zamanda ofisten gelen farkındalık ve uygulama taleplerini birimlerinde hayata geçirmektedir. Ofis çalışmalarına önemli katkı veren bir diğer grup ise öğrenci gönüllülerdir. Özellikle *Kalite ve Sürdürülebilirlik Öğrenci Kulübü* ile yakın bir iş birliği içinde çalışılmakta, öğrencilerin sürdürülebilirlik projelerine katılımı teşvik edilmektedir. Böylece ofis, üniversite içindeki tüm paydaş gruplarını –yönetim, akademik/idari personel ve öğrencileri– kapsayan bütüncül bir insan kaynağı ağı ile çalışmalarını sürdürmektedir.

Kurumsal Kapasitenin Değerlendirilmesi: Güçlü Yönler, Gelişim Alanları ve Stratejik İhtiyaçlar

Sürdürülebilirlik Ofisi'nin 2024–2025 dönemi faaliyetleri incelendiğinde, üniversitenin sürdürülebilirlik alanındaki kurumsal kapasitesi hakkında önemli bulgular elde edilmektedir. Bu kapasite değerlendirmesi, ofisin güçlü yönlerini ortaya koymanın yanı sıra geliştirilmesi gereken alanları ve ilerisi için stratejik ihtiyaçları belirlemeyi amaçlamaktadır.

Güçlü Yönler: İlk olarak, üniversitemizin sürdürülebilirlik çalışmalarındaki en belirgin güçlü yön, kurumsal çerçevenin ve üst yönetim desteğinin sağlam olmasıdır. Sürdürülebilirlik Ofisi'nin resmi bir yönergeyle kurulmuş olması ve Sürdürülebilirlik Politikası'nın üst yönetim tarafından onaylanıp duyurulması, çalışmaların kurumsal meşruiyet ve süreklilik kazanmasını sağlamıştır. Bu yasal/kurumsal çerçeve, ofisin girişimlerini yürütürken gereksinim duyduğu yetkiyi netleştirmekte ve üniversite genelinde ortak bir vizyon oluşmasına yardımcı olmaktadır. İkinci olarak, ulusal ve uluslararası ağlara üyelik ve görünürlük anlamında önemli avantajlarımız bulunmaktadır. Üniversitemiz, Times Higher Education etkinliklerine katılım, UNITAR ile iş birliği, UN PRME üyeliği gibi küresel platformlarda yer almakta; ayrıca *Sustainable Development Congress* ve *SDSN* gibi ağlarda aktif katılım göstermektedir. Bu durum, ofisimize hem yeni bilgi ve iyi uygulama öğrenme imkânı sunmakta hem de üniversitemizin sürdürülebilirlik alanında tanınırlığını artırmaktadır. Üçüncü önemli güçlü yön ise öğrenci katılımı ve gençlik enerjisinin etkin kullanımıdır. Kalite ve Sürdürülebilirlik Öğrenci Kulübü ve çeşitli gönüllülük faaliyetleri sayesinde, öğrenciler sürdürülebilirlik çalışmalarının ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Bu durum, hem ofisin insan kaynağı kapasitesini genişletmekte hem de sürdürülebilirlik kültürünün kurum içinde tabandan güçlenmesine yardımcı olmaktadır.

Geliştirilmesi Gereken Yönler: Mevcut güçlü temellere rağmen, analiz edilen dönem ofisin ve genel olarak üniversitenin sürdürülebilirlik çalışmalarında bazı gelişime açık alanlar olduğunu da göstermiştir. Bunların başında, veri toplama ve yönetiminin kurumsal olarak standartlaştırılması gelmektedir. Farklı birimlerden gelen sürdürülebilirlik verilerinin tutarlılığı ve zamanında raporlanması konusunda henüz geliştirilmesi gereken noktalar bulunmaktadır. Bu ihtiyaca dayanarak, tüm birimlerde ortak bir veri toplama yöntemi ve dijital bir gösterge paneli oluşturma gereği ortaya çıkmıştır. İkincil olarak, kaynak kullanımının gerçek zamanlı izlenmesi konusunda iyileştirmeye ihtiyaç vardır. Özellikle enerji, su ve atık yönetimi gibi alanlarda anlık izleme yapacak sensör, sayaç ve yazılım altyapısının eksikliği hissedilmektedir. Bu durum, olası israf veya anormal durumlara anında müdahale etmeyi zorlaştırmaktadır. Dolayısıyla, teknolojik yatırım ve altyapı güçlendirmesi stratejik bir gereklilik olarak görülmektedir. Son olarak, farkındalık ve katılımın tüm birimlerde eşit düzeyde olmaması da gelişime açık bir yön olarak not edilmelidir. Bazı akademik birimler sürdürülebilirlik çalışmalarına çok aktif katılım sağlarken, bazılarında henüz istenen düzeyde katılım olmadığı görülmüştür. Bu dengesizliği gidermek için birimler arası deneyim paylaşımı ve motivasyon artırıcı önlemlere ihtiyaç duyulmaktadır. Özetle,

veri yönetimi, teknolojik izleme kapasitesi, kaynak planlaması ve kapsayıcılık konuları başlıca geliştirme alanları olarak tespit edilmiştir.

Genel bir değerlendirmeye, Çağ Üniversitesi Sürdürülebilirlik Ofisi güçlü bir başlangıç yapmış ve kurumsal kapasite açısından önemli avantajlara sahip olsa da, sürdürülebilir bir gelecek için sürekli iyileştirme yaklaşımını benimsemek durumundadır. PUKÖ (Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al) döngüsü felsefesiyle hareket edilerek güçlü yönlerin pekiştirilmesi ve zayıf yönlerin giderilmesi, üniversitemizin sürdürülebilirlik vizyonuna ulaşmasında kritik rol oynayacaktır. Bir sonraki bölümde, bu doğrultuda belirlenen somut öneriler sunulmaktadır.

Gelecek Döneme Yönelik Öneriler

2024–2025 dönemine ilişkin analizler ışığında, önümüzdeki dönemde Çağ Üniversitesi Sürdürülebilirlik Ofisi’nin ve genel olarak üniversitenin sürdürülebilirlik performansını artırmak üzere aşağıdaki stratejik öneriler geliştirilmiştir. Bu öneriler, kurumsal kapasite değerlendirmesinde tespit edilen ihtiyaçlara yanıt verecek şekilde tasarlanmıştır:

- **Kurumsal Veri Yönetişimi ve Dijital İzleme Sistemleri:** Üniversite genelinde sürdürülebilirlik verilerinin etkin toplanması ve kullanımına yönelik olarak, kurumsal bir dijital altyapı kurulması önerilir.
- **Eğitim ve Farkındalık Planlarının Yaygınlaştırılması:** Sürdürülebilirlik kültürünün kurum geneline yerleşmesi için kapasite geliştirme faaliyetleri sürekli hale getirilmelidir. Bu amaçla, akademik ve idari personele yönelik yıllık sürdürülebilirlik eğitim planı oluşturulması önerilir. Örneğin, her yıl belirli dönemlerde “Sürdürülebilirlikte Güncel Trendler” gibi hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenebilir; yeni başlayan personel için oryantasyon programlarına sürdürülebilirlik modülü eklenebilir. Öğrenciler için ise kulüpler ve gönüllü gruplar aracılığıyla yıl boyu farkındalık kampanyaları planlanmalıdır. Bu kampanyalar, belirli temalara odaklanarak (örn. enerji tasarrufu haftası, iklim değişikliği seminerleri, geri dönüşüm yarışmaları) öğrencilerin aktif katılımını teşvik edecek şekilde tasarlanmalıdır. Ayrıca, sürdürülebilirlik konusunda iyi uygulama örneklerini paylaşmak üzere yılda bir kez “Sürdürülebilirlik Zirvesi” veya *çalıştayı* düzenlenmesi, iç ve dış paydaşları bir araya getirerek bilgi alışverişini artıracaktır. Bu tür programlar sayesinde üniversite topluluğunun tüm üyeleri sürdürülebilirlik yolculuğunun parçası haline gelecektir.
- **Yeşil Kampüs ve Çevresel Sürdürülebilirlik Girişimleri:** Kampüsün fiziksel altyapısının iyileştirilmesi ve çevresel performansın artırılması için somut adımlar planlanmalıdır. İlk olarak, üniversite arazisinin doğal yapısını korumak ve geliştirmek üzere kapsamlı bir biyolojik çeşitlilik envanteri tamamlanmalıdır. Bu envanter, kampüste bulunan ağaç, bitki, kuş türleri vb. ekosistem unsurlarını belirleyecek ve bunların korunması için gereken önlemleri ortaya koyacaktır. Envantere dayalı olarak bir yeşil alan yönetim planı hazırlanmalı; kampüs içinde yeni ağaçlandırma alanları, öğrenci katılımlı bahçecilik etkinlikleri ve ekolojik eğitim köşeleri gibi uygulamalar hayata geçirilmelidir. İkinci olarak, “Sıfır Atık” ilkesi bütün kampüste yaygınlaştırılmalıdır. Bunun için atık altyapısının (geri dönüşüm kutuları, organik atık kompost sistemleri vb.) iyileştirilmesi, kantin ve kafeteryalarda tek kullanımlık plastiklerin azaltılması, ofislerde dijital evrak kullanımının teşviki gibi önlemler devreye alınmalıdır. Ayrıca, enerji ve su tasarrufu

sağlamak üzere kampüs binalarında akıllı teknolojilere geçiş hızlandırılmalıdır (örneğin, sensörlü aydınlatma, verimli HVAC sistemleri, gri su geri dönüşüm sistemleri). Bu teknik iyileştirmeler, dijital izleme sistemleriyle entegre şekilde çalışarak erken uyarı mekanizmalarını destekleyecektir. Yeşil kampüs hedeflerine ulaşma yolunda atılan her somut adımın, üniversitenin sürdürülebilirlik performans göstergelerine olumlu katkı yapacağı unutulmamalıdır.

- **Dış Paydaşlarla İş Birliği ve Proje Geliştirme:** Sürdürülebilirlik alanında etkili sonuçlar elde etmek için üniversitenin dış paydaş ağlarını genişletmesi ve aktif proje iş birlikleri yürütmesi önerilir. Öncelikle, ulusal ve uluslararası fon kaynakları yakından takip edilerek her yıl düzenli olarak proje çağrılarına başvurular yapılmalıdır.